

До Председателя на Научно жури

Доц.д-р Стоян Недков

С Т А Н О В И Щ Е

от професор д-р Петър Василев Петров

за дисертацията на докторантката Живка Влагова Тодорова

на тема: "Ландшафтно-екологична характеристика на

Симитлийската котловина"

Представеният дисертационен труд под горното заглавие е в общ обем от 178 не стандартно принтирани страници, съдържащи освен текста и 20 таблици, 8 карти и профили, 168 литературни източника, изцяло на кирилица /10 стр./ и 15 на брой приложения /карти, фотоси и таблици/. Разработката е структурирана стандартно, без особености продиктувани от темата.

Във Въведението е акцентирано върху актуалността на темата, що се отнася до приложението на ландшафтно-екологичния подход при изследването за включването на част от изследвания район в системата на „Натура 2000“. В пункт 2 неправилно са формулирани обектът за изучаване и предметът на изследване, а в пункт 3 и 4 повторно се съобщава целта и задачите на изследването. При изброяването на методите за изследването не се прави разлика между научен подход и изследователски метод /вж. стр. 5 и 6/. Литературният обзор направен във Въведението е подробен, но не точен на редица

места, а на pewno и ненужен с оглед района на дисертационната тема.

В първата глава на дисертационния труд са разгледани факторите за ландшафтната диференциация в изследвания район. В общата географска характеристика би трябвало преди всичко да се определи същностното съдържание на понятието „котловина“ както от геоморфолжка, така и от ландшафтоложка гледна точка, за да не се смесва то с понятието „долинно разширение“. Подреждането на факторите-геокомпоненти при тяхното представяне като ландшафтообразуващи не е спазен генетичният им ред. Считам, че много подробно е разгледан скалният фундамент на района без да има конкретна ландшафтна интерпретация. Същото важи и за структурно-тектонския строеж. Релефът като ландшафтообразуващ фактор е по-добре представен, както и растителността и почвената покривка, но и при всички така подробно разгледани фактори, макар и по литературни източници, трябваше ландшафтната интерпретация да бъде по-добре аргументирана. Тук си позволявам някои въпроси: 1. Каква е величината на орографската затвореност на котловината? 2. Какъв е режимът на термичните инверсии? При човешкия фактор докторантката има по-добра аргументация за антропогенизирането на природните ландшафти. Не е ясно в какъв аспект защитените територии в района се явяват фактор за ландшафтообразуването?

Втората глава, която е посветена на ландшафтната диференциация и класификация, започва с определение на понятието „ландшафт“, което беше вече направено на базата на отново цитираните автори в предходните текстове. В т.2.2. авторката добре интерпретира досегашните разработки на български ландшафтолози, критично приемайки техните

методологични практики. При класифицирането на съвременните котловинни ландшафти в Симитлийския район възприетата от докторантката таксономична градация може да се оспори само по критерия за определяне на родовете ландшафти /стр.106/. Стои въпросът при теренното изучаване на ландшафтните точки не се ли характеризират елементарни ландшафти? Направен е сполучлив опит за съставяне на ландшафтна карта в мащаб 1:50000, ползвайки опитите на българските учени. Ландшафтните профили, въпреки доброто им изработване са трудно четими /тези, които са поместени в дисертацията/. Мащабите им на поместените в текста не са съответстващи. Правилни ли са определенията на стр.125 и 126 „Род неспоени ландшафти” и „Род споени ландшафти”?

Глава трета е втората съществена част от дисертационния труд, третираща геоекологичното състояние на котловината. То обаче е направено не по ландшафтни единици, а по отделните геокомпоненти. Замърсяването и нарушаването на отделните геокомпоненти е направено общо взето правдоподобно, детайлно и реалистично. Общата постановка за площната ерозия на стр.143 изисква изясняването на конкретните процеси осъществяващи се в почвената геокомпонента.

Заклучението на дисертацията е твърде кратко и по същество представлява отчет за изпълненото при нейното разработване. В Приложенията картите са без рамки и географски координати и едва ли отговарят на посочения мащаб. Необходим в случая е линеен мащаб.

Общи бележки:

1. В теоретичните части се акцентира на понятието „ландшафт“, а не се подхожда към понятието „ландшафтна екология“ в методологичен аспект.

2. В текста има множество стилови неточности и правописни грешки, което би следвало да бъде избегнато.

3. Много от цитираните, и то с неточности, автори в текста не са поместени в списъка на използваната литература.

Авторефератът резюмира съдържанието на дисертационния труд и правилно отразява неговото съдържание.

Цялостно преценено авторката е работила твърде самостоятелно според нейните възможности, което ми дава основание да приема, че дисертационният труд е нейно лично дело.

Заклучение

На базата на направения кратък оценъчен анализ на дисертационния труд, независимо от посочените критични бележки и факта, че докторантката е овладяла основите на ландшафтните изследвания и се прави принос в изучаването на българските котловинни ландшафти, си позволявам да предложа на почитаемите членове на Научното жури да оценят по достойнство дисертацията на Живка Тодорова и да ѝ присъдят образователната и научна степен „доктор“.

София, 10.12.2012 г.

Написал становището:

/проф.д-р Петър В.Петров/